

ОПТИМІЗАЦІЯ ФОРМ ЕКОЛОГІЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В УМОВАХ ЗДО

У закладах дошкільної освіти велику увагу приділяють екологічному вихованню. Відповідно до Концепції екологічної освіти в Україні у закладі дошкільної освіти маємо «ознайомитись зі змістом і характером сімейного екологічного виховання дитини і у подальшому забезпечити умови для розвитку та підтримки того позитивного, що вже набуто в родині» [2]. Формування гуманного ставлення до природи реалізується шляхом розвитку в дітях співпереживання та співчуття до всіх живих істот на планеті, розвитку інтелектуальних та етичних норм у співіснуванні з природою.

Одним зі шляхів реалізації завдань екологічного виховання є вибір ефективних форм виховної роботи. Розрізняють «колективні та індивідуальні форми виховної роботи педагога» [1, с. 113]. Індивідуальні бесіди, що проводять вихователі з дошкільниками, є відвертими, довірливими. Серед форм колективної виховної роботи виділяють рольові ігри, аукціон ідей, спілкування у групах за інтересами, виховні заходи. Успіх в екологічному вихованні полягає у поєднанні різних форм виховної роботи та у залученні дітей чи дорослих до різних видів діяльності.

Екологічне виховання здійснюється на заняттях, де досвід дітей, отриманий у повсякденному житті, уточнюється, систематизується та узагальнюється. Отримані елементарні знання дітьми старшого дошкільного віку про природу на заняттях «Ознайомлення з природою» вміщують розуміння взаємозумовленості компонентів природи, встановлення причиново-наслідкових зв'язків між об'єктами та явищами у

природі, сприяння гуманному ставленню до живих істот, прояв естетичних почуттів, безпечну поведінку у природному середовищі.

Велике значення в екологічному вихованні дітей старшого дошкільного віку займають екскурсії, під час яких вони знайомляться з природою, спостерігають за її явищами, взаємодіють з нею, уважно її вивчають.

Вихователь визначає тему, мету екскурсії, відбирає програмовий зміст відповідно до регіональних умов, обирає місце її проведення. Під час роботи з програмовим матеріалом доцільно враховувати те, що для дітей старшого дошкільного віку рекомендовано вводити не більше трьох-чотирьох нових об'єктів на екскурсію.

Варто подбати про підготовку обладнання до екскурсії залежно від її мети. Вихователь продумує, які екскурсійні предмети бере зі групою, а які можна залишити у закладі дошкільної освіти. Наприклад, заздалегідь варто підготувати інсектарій, тераріум, акваріум, горщики де розмістять об'єкти, принесені з екскурсії.

З метою викликання у дітей інтересу до екскурсії, вихователь проводить з ними бесіду, під час якої повідомляє, куди вони підуть, за чим будуть спостерігати, що будуть збирати. Діти можуть згадувати враження від попередньої екскурсії і починають очікувати на нову цікаву екскурсію. Вони допомагають вихователю відбирати потрібне екскурсійне обладнання, що також підвищує зацікавленість.

Про заплановану екскурсію вихователь повідомляє батьків, які дбають про одяг, зручне взуття для дітей відповідно до пори року та погодних умов.

Перед виходом із закладу дошкільної освіти він ознайомлює дітей з правилами поведінки на вулиці, на місці екскурсії та домовляється з вихованцями про їх дотримання.

Прийшовши на місце екскурсії, вихователь дозволяє дітям сісти, щоб вони відпочили, звичайно якщо це потрібно і є можливості для цього. Варто зазначити, що місце, де відкривається найкращий краєвид, – це те, звідки має починатися екскурсія у природу. Для того, щоб складалось цілісне враження у дітей від першої зустрічі з природою, потрібно дати їм спокійно роздивитися все навкруги протягом однієї-двох хвилин. Це сприятиме зосередженню уваги на об'єктах спостереження: цвітінні дерев, цвіріньканні пташок, осінніх барвах лісу, зимовому вбранні природи. Таким чином, вихователь наголошує на естетичній цінності природи. Спостереження за природою рекомендуємо супроводжувати гарним поетичним словом.

Під час екскурсії у природу потрібно вчитися слухати її голос, поводитись тихо. Більша частина екскурсії відводиться груповому спостереженню. Після його проведення необхідно дати вихованцям можливість зібрати природний матеріал та провести самостійні спостереження. Збирання природного матеріалу супроводжуємо екологічним вихованням: рідкісні рослини зривати не можна, а насіння дикорослих трав можна збирати, щоб підгодувати пташок взимку. Варто звертати увагу, щоб під час збирання рослин та насіння діти ставилися до них бережливо і брали зі собою стільки природного матеріалу, скільки повідомить вихователь.

Перед поверненням з екскурсії діти відпочивають п'ять-десять хвилин. У цей час підбивають її підсумок, згадують з дітьми, що нового вони дізналися, оцінюють їх активність і дбайливе ставлення до природи.

Водночас важливо звернути увагу на співпрацю вихователів з батьками з метою екологічного виховання дітей старшого дошкільного віку. Для цього варто проводити консультації як індивідуальні, так і групові, де батькам розповідають про зміст екологічних занять. Доцільно рекомендувати вдома закріплювати навички природодоцільної поведінки. Елементи догляду за

рослинами діти можуть продемонструвати на зустрічах з батьками. З метою згуртувати вихователів, батьків та дітейпроводять прибирання території майданчика. Це дає змогу показати дітям, що за природою повинні доглядативсі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кобрій О. Основипедагогіки : навч. посіб. Дрогобич : РВВ ДДПУ імені Івана Франка, 2008. 263 с.
2. Концепція екологічної освіти України. *Інформаційний збірник Міністерства освіти і науки України*. 2002. № 7. С. 3–23.

*Марія ФЕДОРОВА
Юлія ЛОЗЕНКО
(Житомир, Україна)*

ОБГРУНТУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ РОЗВИТКУ ТЕАТРАЛІЗОВАНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ДОШКІЛЬНОМУ ВІЦІ

Сьогодні в роботі закладів дошкільної освіти спостерігається посилення уваги до розумового розвитку дітей, підготовки їх до навчання ушколі, завдяки включенню в різні види занять. Такий підхід негативно вплив на розвиток емоційно-почуттєвої розвиток дітей, формування їх духовних і естетичних потреб. Розв'язанняцієї проблеми ми вбачаємо у залученні дошкільників до різноманітних видів мистецтва, зокрема дотеатру і театралізованої діяльності.

Цінність театралізованої діяльності полягає утому, що завдяки їй дошкільники входятьу світ соціальних відносин, збагачуються новими враженнями, знаннями, вміннями; театралізована діяльність сприяє розвиткуінтересу до літератури та театру, емоційно-почуттєвої сфери, забезпечує розвиток творчого самовираження, створення образу найдоступнішими для дитини способами – рухом, мімікою, інтонацією,